

KÚRIA

Bfv.II.1670/2014/6.szám

A Kúria Budapesten, a 2015. év március hó 26. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A rablás büntette miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntető ügyben a terhelt által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Pesti Központi Kerületi Bíróság 18.B.VI.21.730/2013/2. számú ítéletét, illetőleg a Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság 22.Bf.8876/2013/4. számú végzését hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

I.

A Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2013. április 5. napján - bíróság elé állítás alapján - meghozott 18.B.VI.21.730/2013/2. számú ítéletében a terheltet bűnösnek mondta ki rablás büntettségében [1978. évi IV. törvény - továbbiakban: korábbi Btk. - 321. § (1) bekezdés].

Ezért, valamint a Budapesti II. és III. kerületi Bíróság 3.B.III.1670/2012/2. számú határozatának próbára bocsátó rendelkezését hatályon kívül helyezve, és az ott alkalmazott

próbára bocsátás megszüntetése mellett további kábítószerrel visszaélés vétsége [korábbi Btk. 282. § (1) bekezdés, (5) bekezdés a) pont] miatt is, mint erőszakos többszörös visszaesőt - halmazati büntetésül - 6 év fegyházbüntetésre és 8 év közügyektől eltiltásra ítélte.

Megállapította, hogy a terhelt feltételes szabadságra nem bocsátható.

A terhelt által előzetes fogvatartásban töltött időt a kiszabott szabadságvesztésbe beszámítani rendelte.

Kötelezte a terheltet az eljárás során felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

Az első fokú ítélet ellen az ügyész a kiszabott büntetés súlyosítása végett, a terhelt és védője enyhítés érdekében jelentettek be fellebbezést.

A Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság a 2013. október 1. napján tartott nyilvános ülésen meghozott 22.Bf.8876/2013/4. számú végzésében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

Az elsőfokú bíróság által megállapított és a másodfokú bíróság részéről felülbírálatra irányadónak talált tényállás szerint a terhelt 2013. március 7. napján 9 óra 30 perc körüli időben a bevásárlóközpont főbejárata mellett odalépett az ott tartózkodó I. számú sértetthez, akitől pénzt kért vonatjegyre. Miután az I. számú sértett a kérésének nem tett eleget, többször bántalmazással - "adjál pénzt, mert belebaszlak a kukába", "felbaszlak az üvegre" - kifejezéseket használva megfenyegette az I. számú sértettet, aki e fenyegetések hatására, három alkalommal, összesen 900 forintot, valamint 1 szál cigarettát - melynek értéke 44 forint - adott át a terhelt részére.

Az I. számú sértett a pénz, valamint a cigaretta átadását követően rendőri segítséget kért. A helyszín közelében a terhelt elfogásra került, és a vele szemben foganatosított rendőri intézkedés, ruházat átvizsgálás során előkerült az eltulajdonított 900 forintból 700 forint.

Az első fokú ítélet ezt meghaladóan tartalmazza a Budapesti II. és III. kerületi Bíróság 3.B.III.1670/2012/2. számú, 2013. január 24. napján jogerős határozatában megállapított tényállását, amely alapján kábítószerrel visszaélés vétsége [korábbi Btk. 282. § (1) bekezdés, (5) bekezdés a) pont] miatt a terheltet 1 évre próbára bocsátotta.

II.

A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a terhelt nyújtott be felülvizsgálati indítványt a bűnösség megállapítása és törvénysértő minősítés folytán törvénysértően súlyos büntetés miatt, a

sérelmezett határozatok hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását indítványozva enyhébben büntetendő bűncselekményként minősítés és a büntetés enyhítése érdekében.

Az indítvány - mely jogszabályi megjelölést nem tartalmaz - a Be. 416. §-ának (1) bekezdés b) pontján alapul.

A terhelt felülvizsgálati indítványában arra hivatkozott, hogy a terhére megállapított rablás bűncselekmény helyett ún. trükkös lopás történt, ezt támasztják alá az egybehangzó terhelti és sértetti vallomások, mint bizonyítékok. Ezért a kiszabott büntetés eltúlzott. Indítványát még azzal is indokolta, hogy az eljárás idején kábítószer és elvonást helyettesítő szerek hatása alatt állt.

A Legfőbb Ügyészség BF.1901/2014. számú átiratában a támadott határozatok hatályban tartását indítványozta. Az átiratban kifejtett jogi álláspont szerint a felülvizsgálati indítvány nem alapos. Kifejtette, hogy a jogerős határozatban megállapított irányadó tényállásra figyelemmel a sértett dolgainak tényállásban rögzített körülmények között történt eltulajdonítása nem a lopás, hanem a rablás törvényi tényállást merítette ki. Ekként az eljárás bíróságok az anyagi büntetőjogszabályok helyes alkalmazásával minősítették a cselekményt. Egyebekben rámutatott, hogy a terhelt kábítószerrel befolyásolt állapotra hivatkozásának alapos, vagy alaptalan volta a felülvizsgálat során nem vizsgálható, ilyen megállapítást ugyanis a tényállás nem tartalmaz.

A Kúria a felülvizsgálati indítványt a Be. 424. § (1) bekezdés első fordulata szerint tanácsulésen bírálta el.

1.

A Kúria a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot az abban rögzített tényállás alapul vétele mellett egyrészt a felülvizsgálati indítványt a Be. 416. §-a (1) bekezdésének b) pontjára alapított okból, valamint - a Be. 416. §-a (1) bekezdésének c) pontjában írt egyéb eljárásjogi felülvizsgálati okok tekintetében - hivatalból [Be. 423. § (4)-(5) bek.] bírálta felül.

Ennek során a felülvizsgálati indítványt alaptalannak, a Legfőbb Ügyészség nyilatkozatát alaposnak találta.

A Kúria abból indult ki, hogy a felülvizsgálat olyan rendkívüli jogorvoslat, amelyre csak a törvényben pontosan meghatározott feltételek esetén nyílik lehetőség. A felülvizsgálati eljárásban a tényálláshoz kötöttség érvényesül. A tényállás helyessége, az ítélet megalapozottsága, a bizonyítékok értékelése nem vizsgálható, nem bírálható felül.

Ezért a Kúria figyelmen kívül hagyta a felülvizsgálata során az indítványnak azt a hivatkozását, amely az irányadó tényállásban nem rögzített tény állításával vont le következtetést a terhelt eltérő bűnösségére. A Be. 423. §-a (1) bekezdése szerint ugyanis a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozat által megállapított tényállás - függetlenül annak megalapozott, vagy megalapozatlan voltától - nem támadható, a jogerős ítéletben megállapított tényállástól eltérő tényállás megállapítására ennél fogva nem kerülhet sor és ilyen eltérő tényállás megállapítása érdekében a jogerős döntés hatályon kívül helyezésére sincs törvényes lehetőség. Ebből következően a terhelt felülvizsgálati indítványának azzal az indokával, hogy kábítószer és elvonást helyettesítő szerek hatása alatt állt a terhére rótt cselekmény elkövetésekor, és gyanúsított kihallgatásakor, a Kúria nem foglalkozhatott, hiszen ezt a tényállás nem tartalmazza. Ugyanakkor helyesen jegyezte meg a Legfőbb Ügyészség átiratában, hogy az elkövető teljes büntetőjogi felelősséggel tartozik az esetlegesen önhibából eredő bódult állapotban elkövetett bűncselekményért.

A Kúria mindezekre figyelemmel a felülvizsgálati indítvány elbírálása során abból indult ki, hogy a kötelezően irányadó jogerős ítéleti tényállás alapul vételével kell és lehet állást foglalni a rendkívüli jogorvoslat tárgyában.

2.

A Be. 416. §-a (1) bekezdésének b) pontja alapján a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen akkor van helye felülvizsgálatnak, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése, a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki, vagy törvénysértő intézkedést alkalmaztak. Felülvizsgálati indítványában a terhelt ilyen anyagi jogi szabálysértésre hivatkozott, amikor azt állította, hogy a cselekménye a jogerős minősítéssel szemben lopásnak minősül, ekként a vele szemben kiszabott büntetés mérséklése indokolt.

Abban a kérdésben tehát, hogy a terhelt követett-e el bűncselekményt, és az miként minősülhet, a jogerős ítéletben foglalt tényállás az irányadó.

Ezt figyelembe véve a Kúria azt állapította meg, hogy a rablástól eltérő minősítés megállapítását célzó terhelti érvelés nem alapos.

A korábbi Btk. 321. §-ának (1) bekezdésében meghatározott rablás büntetnének a megállapítását megalapozó erőszaknak, illetve élet vagy testi épség elleni közvetlen fenyegetésnek a sértett akaratát megtörő, megbénító jellegűnek kell lennie. A fenyegető magatartás lenyűgöző erejének értékelésekor együttesen kell vizsgálni a megfenyegetett személy és az elkövető adottságait, az egymással szembeni erőviszonyaikat, és az elkövetés külső tényezőit is. Ehhez

képest abban, hogy a fenyegetés milyen hatással bír, mindig a konkrét sértett által az adott helyzetben átélt fenyegetettség érzés vizsgálatával lehet állást foglalni.

Az irányadó tényállás szerint a terhelt az áruház előtt azzal a céllal lépett a sértetthez, hogy tőle pénzt szerezzen. Miután a sértett nem adott neki pénzt, a terhelt őt többször is bántalmazással fenyegette meg, aki e fenyegetés hatására összesen három alkalommal adott a terheltnek pénzt és cigarettát.

A tényállásból megállapítható, hogy a terhelt azt követően kezdte a sértettet fenyegetni, amikor az próbált kitérni a pénzzadás elől, majd miután keveselte a kapott pénzt, kitartóan, továbbra is fenyegetőleg lépett fel a sértettel szemben. A terhelt "belebaszlok a kukába", "felbaszlok az üvegre" kijelentéseivel egyértelműen azt fogalmazta meg a sértettnek, hogy ellenállása esetén testi épsége sérelmével is számolhat. Fenyegetésében olyan súlyos hátrányt helyezett kilátásba, amely nemcsak alkalmas volt arra, hogy a megfenyegetett sértettben komoly félelmet keltsen, hanem a komoly félelmét ténylegesen ki is váltotta. A többszöri fenyegetés akaratot bénító, lenyűgöző erejű (vis absoluta) hatást gyakorolt a sértetre, aki ezen hatás alatt magától adta át több részletben a pénzt és a cigarettát, amit a terhelt szintén akart tőle (első fokú ítélet 4. oldal 1. bekezdés). Ezt támasztja alá az első fokú ítélet indokolása is, amely azt tartalmazza, hogy a sértett, akkor, amikor megkereste a Nyugati Pályaudvaron járőrszolgálatot teljesítő rendőröket, még mindig nagyon zaklatott volt, még mindig félt, mert remegett a szája, és keze ((első fokú ítélet 4. oldal 2. bekezdés).

A terhelt általi fenyegetés nyilvánvalóan meghaladta a korábbi Btk. 138. §-a szerinti mértéket, ekként elérte a rabláshoz megkívánt szintet. A testi épség elleni irányultsága kétségtelen, mint ahogy közvetlensége is, mivel a sértett annak hatása alatt adta át kikövetelt értékeit (pénzét, és cigarettáját).

A terhelt a számára idegen dolgot jogtalan eltulajdonítás végett vette el a sértettől. Cselekménye a rablás törvényi tényállásának valamennyi elemét megvalósította, a minősítés ezért törvényes.

3.

A Be. 416. §-ának (1) bekezdés b) pontja értelmében a jogerős ítéletben kiszabott büntetés felülvizsgálatára csak akkor van lehetőség, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése, a büntetőjog más szabályainak megsértése miatt került sor törvénysértő büntetés kiszabására. Miután a minősítés törvényes, és más anyagi jogszabálysértés sem történt, a kiszabott büntetés mértékét a Kúria nem vizsgálhatta.

Mindezekre figyelemmel - s miután nem észlelt olyan egyéb eljárási

szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 423. §-ának (5) bekezdése alapján hivatalból köteles - a Kúria a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, s a megtámadott határozatokat a Be. 426. §-a alapján hatályában fenntartotta.

A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. §-a (4) bekezdésének a b) pontja zárja ki.

A Be. 418. §-ának (3) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 416. § (1) bekezdésének e) vagy g) pontján alapul. A Be. 421. §-ának (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Kúria mellőzheti.

Budapest, 2015. március 26.

Dr. Molnár Gábor Miklós s. k. a tanács elnöke, Dr. Krecsik Eldoróda s. k. előadó bíró, Dr. Feleky István s. k. bíró

A kiadmány hitelével:

bírósági ügyintéző
NYM